

ρίων, καὶ τὴν οἰκογένειαν τῶν Ὑπομυκήτων (Hypomycetes) οἵτινες εἶναι μικροσκοπικοὶ καὶ νηματώδεις, ζῶντες ὡς παράσιτοι ἐπὶ ἄλλων φυτῶν, δαπάνη τῶν χυμῶν αὐτῶν, ἢ ἐπὶ ὀργανικῶν οὐσιῶν ἐν γένει.

Ὡς ἐκ τῶν χαρακτηριστῶν δὲ τοὺς ὁποίους φέρει, ἀνάγεται Βοτανικῶς εἰς τὸ γένος Ὠίδιον [Oidium] καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ μὲν ἐκλήθη Ὠίδιον τὸ Τυκκερινὸν [Oidium Tuckeri] ἀπὸ κηπουροῦ τινος Τυκκέρου (Tucker) πρῶτον ἀναγείλαντος τὴν ἐμφάνησιν του· ἐν δὲ τῇ Ἰταλίᾳ ἐκλήθη παρὰ τοῦ Κυρίου Γασπαρίνου Ὠίδιον τὸ λευκίζον [Oidium albescent] ὡς ἐκ τοῦ χρώματος τὸ ὁποῖον δίδει εἰς τὰ προσβαλλόμενα ὄργανα τοῦ φυτοῦ [1].

Τὸ παράσιτον τοῦτο φυτῖδιον, ἂν καὶ μικρότατον εἶναι ὀλεθριον διὰ δύο λόγους· πρῶτον, διότι ἀναπτύσσεται τάχιιστα, καὶ δεύτερον, διότι εἶναι πολυσπερμον, ὥστε μικρὰ ποσότης αὐτῶν ἀρκοῦσι νὰ μολύνωσιν ὀλόκληρον πεδιάδα ἀμπέλων ἐν διαστήματι ὀλίγων ἡμερῶν· τὰ δὲ ὥσειθι σωματίνα τὰ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν νημάτων εὐρισκόμενα εἶναι τὰ σπόρα· γὰρ ἀπὸ αἱ θῆκαι, αἱ τοὺς ἀπείρους καὶ λεπιοτάτους σπόρους τοῦ φυτοῦ περιέχουσι.

Διὰ νὰ δυνθῇ δὲ ὁ ἀναγνώστης μας νὰ ἐννοήσῃ πόσον καταστρεπτικὰ ἐν τῇ σμικρότητι τῶν εἶναι τὰ φυτῖδια ταῦτα, ἀρκούμεθα νὰ τῷ εἰπῶμεν ἐν μόνον παράδειγμα. Ὁ ἐν Παρισίοις Καθηγητὴς καὶ φίλος μου Κύριος Δεκαίνιος ἀπὸ ἑδρας μὲτ' τῶν ἡμερῶν εἶπεν, ὅτι πλοῖον Γαλλικὸν τῆς Γραμμῆς, τὸ ὁποῖον ἐξέσρεψε τροπαιοφόρον μετὰ ναυμαχίαν προσβλήθην ἐν τῷ λιμένι ἀπὸ εἶδος τι μικροσκοπικοῦ μύκητος, κατέστη κόνις ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, καὶ μόλις ἤδυνήθησαν νὰ σώσωσιν ἀπ' αὐτοῦ τὰ τηλεβόλα καὶ τὰ σχοινία. Τοιοῦτοτρόπως, ὅ,τι δὲν ἤδυνήθησαν νὰ κατορθώσωσι αἱ βρογχοὶ ἐκσπινδοσθεῖσθαι σφαῖραι τοῦ ἐχθροῦ καὶ τὰ ὠρῶσε μικροσκοπικὸς τις καὶ ἀφανὴς μύκης. Εἶναι δὲ νομίζομεν καὶ τὸ συμβῆναι τοῦτο, λαμπρὰ καὶ πιστὴ εἰκὼν τῆς ἀνθρωπίνης ἰσχύος συγκρινομένης πρὸς τὴν τῆς φύσεως.

Ἡ ἰδέα λοιπὸν ὅτι « ἡ νόσος αὕτη εἶναι ἔργον » σειρὰς ὀλοκλήρου φυσικο-λογικῶν αἰτιῶν, τῶν ὁποίων ἢ σύμπτωσις προξενεῖ συνήθως εἰς τινὰς » τῆς βλαστήσεως φυτικῶν τιῶν γαιῶν φάσεις παρὰ τὴν ἰσχυρὰν ἀποτελέσματα (2) » εἶναι ἐσφαλμένη καὶ ἀνυπόστατος. Πολὺ δὲ περισσώτερον εἶ-

(1) Ὁ Κύριος Γασπαρίνης θεωρεῖ τὸ ὦιδιον τὸ καταστρέφει τὰς ἀμπέλους τῆς Ἰταλίας ὡς ἄλλο εἶδος, διὸ καὶ διαφροτροπῶς τὸ ὠνόμασεν. Μὴ ἔχοντες τὸ περὶ τοῦτου ὑπόμνημα τοῦ Ἰταλοῦ Βοτανικοῦ, δὲν δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν ἐπιστημονικῶς ἐὰν δύνανται τὰ δύο ὀνόματα νὰ θεωρηθῶσιν ὡς συνώνυμα· ἀλλὰ καὶ ἂν ἦναι 2 τὰ εἶδη τοῦ ὦιδιου τῆς ἀμπέλου, ἢ μεταξὺ τῶν διαφορὰ ἀναμφιβόλως εἶναι ἀνεπαίσθητος.

(2) Ὅρα ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν ἀριθ. 40. καὶ τὴν ἐν αὐτῇ ἔκθεσιν τοῦ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τούτῳ ἀποσταλέντος γαιωπύου κυρίου Πρωτοῦ.

ναὶ ἐσφαλμένη ἡ ἰδέα τῶν ὁμολογούντων μὲν τὴν ὑπαρξίν τοῦ μύκητος θεωρούντων ὅμως αὐτὸν οὐχὶ ὡς ἐξωτερικὸν πάθος, ἀλλ' ὡς συνέπειαν τῆς ἀλλοιώσεως τῶν χυμῶν τῆς ἀμπέλου· διότι, καὶ ἡ περὶ αὐτομάτου γεννήσεως θεωρία κατέστη διὰ πειραμάτων πρὸ πολλοῦ γελοία, καὶ εὐκολώτερον καὶ φυσικώτερον ἤθελεν εἶσθαι εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ἢ ὑγιεῖς, χυμοὺς τῆς ἀμπέλου νὰ παράξωσι πέποντας ἢ κάσανα, παρὰ μύκητας!

Ὁ ἀνακαλύψας τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος περιώ- νυμος Χαρβαὶ (Harvey) ἔθεσε νόμον ἀπαρασάλευτον σύμφωνον μὲ τὴν Κοσμογονίαν « omne vivum ex o- vo » εἶπεν, « πᾶν ζῶν ἐξ ὠοῦ » ἀλλ' ὁ μύκης εἶναι ὁν ὀργανικὸν ζῶν καὶ θνήσκον, ἄρα, καὶ τὰ ἀπιθανώτερα ἂν θεωρηθῶσιν ὡς πιθανὰ, ποτε ὁ χυμὸς τῆς ἀμπέλου, ἢ ἄλλη αἰτία δὲν δύναται νὰ γεννήτῃ μύκητας, οἵτινες μόνον ἀπὸ σπέρματα τοῦ εἶδους τῶν δύνανται νὰ παραχθῶσιν. Ἡ πλάσις τῶν ὄντων δὲν ἐξακολουθεῖ.

Τὶ δὲ νὰ εἴπῃ τις περὶ ἐκείνων, οἵτινες, χωρὶς νὰ ἴδωσι, χωρὶς νὰ ἐξετάσωσι τὸ κακόν, χωρὶς νὰ ἔχωσι τὰς ἀπαιτούμενας καὶ ἀπολύτως ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο γνώσεις, πλάττουσι θεωρίας, γράφουσι καὶ συμβουλεύουσι, τῶν ἀρχαίων, καὶ τῶν τοῦ Μεσαιῶνος τὰς ἐπὶ σχετικῶν ὕλῶν ἐσφαλμένας γνώσεις ἀναδιφῶντες, καὶ τὴν σύγχυτιν ἐπαυξάνοντες; Εἰς κἀνὲν ἰσως μέρος τοῦ Κόσμου δὲν ὑπάρχει ὡς εἰς τὴν Ἑλλάδα σπάνις εἰδικῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς κἀνὲν ἄλλο μέρος δὲν ὑπάρχουσι (διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἴσως) ἀναιδέστεροι ἀγύρται, ἐπαγγελομένοι ὅσα οὐδὲ κατ' ὄναρ εἶδον ποτὲ, καὶ σοφίαν ἐπὶ παντὸς θέματος ἐπιδεικνύντες (1).

§ Β. Ἱστορία τῆς νόσου, καὶ περιοδεῖα αὐτῆς.

Ἡ νόσος αὕτη, τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν μυκητίασιν, (μανιτάριασμα) παρατηρήθη ὡς εἶπον πρῶτον ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τὸ 1845 εἰς τὰ περίεξ τῆς Μαργάτης, ἐξετάσθη δὲ ἐπὶ τὸ ἐπιστημονικώτερον παρὰ τοῦ Κυρίου Βερκελεῦ (Berkeley) κατὰ τὸ 1847. (2) Ἐκεῖ προσέβαλλε πρῶτον διάσπορα κλήματα ἐντὸς θερμότητος (serre chaude) δι' ἀπαρχὰς καλλιεργούμενα, διεδόθη δὲ μετὰ ταῦτα καὶ εἰς ἄλλα μέρη. Ὁ δὲ γινώσκων πῶς εἶναι κατεσκευασμένα τὰ θερμώστεγα, ὁ μὴ ἀγνοῶν ὅτι σταθερῶς τὰ ἐν αὐτοῖς εὐρισκόμενα

(1) Μεταξὺ τῶν ἀπειρῶν ἄρθρων, διατριβῶν, καὶ ἐκθέσεων ὅσας καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν ἀνέγνωσα, καὶ ἀλλαχοῦ εἶδον, ἢ ἀστείωτέρα ἴσως εἶναι ἢ ἐν τῷ ἄριθ. 32 τῆς Βελτιώσεως ἐφημ. ἐκδομένης ἐν Τριπόλει, διατριβὴ. Εἰς αὐτὴν, σοφὸς τις, διατείνεται ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀσθένεια τῶν ἀμπέλων εἶναι ἡ Ἐφυσίθη! τῶν ἀρχαίων, ἢ τὰ σιτηρὰ προσβάλλουσα (« τὸ κοινὸν δαύλιασμα δηλ. ἢ σινωπίασμα) ὡς θεραπευτικὸν δὲ μέσον προτείνει πρὸς τοὺς ἀλλοίους » τὸ πλῆσιον τῆς ἀμπέλου καὶ σιμιγερῶν καρκίνων ζώων τῶν !! Ἀρεξερύνητα τὰ κρίματά σου Κύριε!

(2) Ἴδε τὴν ἀναφορὰν τοῦ Καθηγ. Duchartre εἰς τὸν ἀρ. 18 τοῦ μηνὸς Σεπτεμβ. 1850 τοῦ Journal d' agriculture pratique et de Jardinage.